

Jakabné Dr. Szalai Krisztina főosztályvezető részére
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Felsőoktatás-politikai Főosztály
Budapest

Tisztelt Főosztályvezető Asszony!

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által megküldött **egyes, a felsőoktatás szabályozására vonatkozó törvények módosításáról** szóló előterjesztést köszönettel megkaptam. A Magyar Rektori Konferencia az előterjesztéssel kapcsolatban az alábbi észrevételeket teszi.

1. Rektor feladat-és hatáskörének meghatározása

Az Nftv. nem határozza meg részleteiben a rektor feladat- és hatáskörét, nem határolja el a vezetői és képviselői kompetenciákat a kancellárnak biztosított kompetenciáktól, amely a felsőoktatási intézmények jogszerű működését bizonytalanná teszi. A rektor feladat- és hatáskörének kibontását az a jogszabályban is rögzített rendelkezés indokolja, mely szerint a rektor a felsőoktatási intézmény első számú vezetője és képviselője. Ezt a jelenleg hatályos szabályozás részletessége és mélysége nem tükrözi.

Az MRK javasolja a rektor és a kancellár hatáskörének pontosítását.

2. A kancellár előzetes tájékoztatási kötelezettsége

Az MRK javasolja, hogy a törvénytervezet 85. §-ának 1. pontjában a kancellár együttműködési kötelezettsége mellé kerüljön be a jogszabályba a kancellár **előzetes** tájékoztatási kötelezettsége annak érdekében, valóságos együttműködés alakuljon ki a két felsővezető között az eddig többnyire alacsony szinten működő együttműködés helyett.

3. A belső ellenőrzés függetlenségének biztosítása

Az Nftv. jelenleg hatályos rendelkezése nem biztosítja a belső ellenőrzés függetlenségét, hiszen vezetőjét a kancellár által kiírt pályázat alapján a fenntartó előzetes egyetértésével a kancellár bízza meg, és felette a munkáltatói jogokat (ideértve különösen a munkairányítási jogot) a kancellár gyakorolja. A kancellár tehát önmagát ellenőrzi: tevékenységének jelentős része olyan folyamatok és szervezet ellenőrzésére terjed ki, amelyeket a kancellár irányít, és amelynek része a belső ellenőrzés is.

A nemzetközi ellenőrzési sztenderdek alapján a belső ellenőrzés operatív irányítását kizárólag a szervezet első számú vezetője, a rektor láthatja el. Egyet lehet érteni azzal, hogy a belső ellenőrzés munkaszervezetét a kancellár alakítsa ki és irányítsa, viszont javasoljuk a törvénytervezet 40. §-ának (2) bekezdésében az Nftv. 13. § (7) bekezdésének e) pontja tartalmazza annak előírását, hogy a rektor belső ellenőrzési vizsgálatot rendelhet el, és ebben a döntési jogában a kancellárt nem illeti meg egyetértési jog.

4. Vezetői és kancellári kinevezések hosszának összehangolása

A felsőoktatási intézmények vezetői megbízásainak hossza és az esetleges újraválasztás/kinevezés száma indokolatlanul eltérő a rektor, a kancellár, a rektorhelyettes és a dékán esetén. Megfontolandónak tartjuk az összhang biztosítását. A vezetők közötti egyensúlytalanságot mutatja az is, hogy a kancellár mandátumának hossza nincsen törvényileg korlátozva, ugyanakkor a rektoré és a dékáné igen. Az MRK javasolja, hogy a rektorokat a tervezet szerinti 3 év helyett legfeljebb 4 évre lehessen kinevezni.

5. A kancellár kinevezési feltételeinek pontosabb meghatározása

Jelenleg a kancellári kinevezés törvényi feltételei meglehetősen szerény követelményrendszert állítanak a jelölt elé. Pontosítani szükséges a kinevezés feltételeit, így fontos megjeleníteni a tényleges vezetői gyakorlatot az elvárt kompetenciák között. Kiemelten fontos továbbá annak biztosítása, hogy a kancellár kiválasztásában az intézményeknek véleményezési joguk legyen, valamint a rektor is be legyen vonva a kiválasztás folyamatába. Ez az intézkedés a kiválasztott személyiség elfogadottságát mindenképpen növelné.

További kiemelt javaslatok a tervezetre vonatkozóan:

- **Az intézményrendszer újradefiniálása**

Az Nftv. 9. § (3)-(4) bekezdése szabályozza az egyetem, valamint az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriák feltételeit. A korábbi szabályozás az egyetemekkel szemben képzési területek vonatkozásában (két képzési területen jogosult mesterképzésre) állított feltételeket, a jelenlegi szabályozás szakok szerint állapítja meg a feltételeket és szemben a korábbi szabályozással, nem mondja meg, hogy a doktori képzésre vonatkozó tevékenységet tudományterületenként kell-e teljesíteni. Ezzel az egyetem kritériumrendszere nem szigorodik, hanem felhígul, amely a minőség ellen hat, még akkor is, ha a tervezet a tudományos fokozattal rendelkező oktatók arányát 50 %-ról 60 %-ra emeli.

Támogatjuk a **felsőoktatási intézmények típusainak újradefiniálását**, különösen az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriájának létesítését. Viszont az egyetem esetében a tudományterületre vonatkozóan javasoljuk a **korábban hatályos követelmények visszaállítását**, mely szerint az egyetem **legalább két képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint legalább két tudományterületen doktori képzésre és fokozat odaítélésére**, és legalább három egyetemi karral rendelkezik. Javasoljuk továbbá, hogy a művészeti felsőoktatási intézményekhez hasonlóan a **sporttudomány** területe is kerüljön ki az általános szabályok közül az egyetem definíciója tekintetében.

Az alkalmazott tudományok egyeteme mint az intézménytípusnak a leírásában az egyik kritérium, hogy legalább két szakon folytat duális képzést. Ezt diszkriminatívnak tekintjük, hiszen ilyen képzést nem minden intézmény folytathat, tehát a követelmény teljesítés nem az intézmény érdeme, másfelől viszont az intézményi név megengedő lenne más gyakorlatorientált képzést folytató felsőoktatási intézmények számára is.

Az intézmények definíciójánál javasoljuk feltüntetni a **tudományos diákköri tevékenység** működtetését is.

Az indokolás és a szöveg is utalást tesz **közösségi felsőoktatási képzési központokra**, azonban a jogszabály sehol nem adja ennek az új formának a jogszabályi feltételeit, szabályozását,

háttérét. Javasoljuk ennek alapos kidolgozását képzőhely regionális jellegének hangsúlyozása mellett.

- **A konzisztórium**

Javasoljuk, hogy a konzisztórium létszáma intézménymérettől függetlenül **öt fő** legyen, és a miniszter által delegált személyekre az érintett **felsőoktatási intézmény tegyen javaslatot** a felsőoktatást, intézményt jól ismerő, a szakma elismert képviselői közül mindaddig, amíg a miniszternek sikerül kiválasztania a mindkét fél által elfogadható személyeket.

Az Nftv. 13/B.§ (6) bekezdésében az alábbi módosítást javasoljuk: (A konzisztórium – a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata keretei között – dönt működésének rendjéről, azzal a megkötéssel, hogy)

d) döntéséhez a jelenlévő szavazásra jogosult tagok többségének támogatása szükséges, **szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.**

A konzisztórium határozatképes lehet úgyis, hogy páros számú tag van jelen (4, illetve 6 fő), ebben az esetben a szavazategyenlőség esetére – elkerülendő a döntéshozatal elmaradását – javasolt a szavazategyenlőség esetére vonatkozó rendelkezés. Ennek hiányában ugyanis a törvény rendelkezésétől a 13/B.§ (6) d) pontja alapján az intézmény az SZMSZ-ben nem térhet el. Ha nincs szavazategyenlőségre vonatkozó rendelkezés, akkor előfordulhat, hogy szavazategyenlőség esetén – figyelemmel a (6) bekezdés d) pontjára – nem dönt a konzisztórium, amely egyes ügyekben, hatáskörök esetében (pl.: költségvetés) működési zavart okozhat.

A 13/B.§ (6) bekezdés a következő e) ponttal egészüljön ki:

e) döntéseit a felsőoktatási intézmény polgárai számára közzé kell tenni.

Az átláthatóság érdekében javasolt, hogy a konzisztórium döntéseit – hasonlóan a Szenátus döntéseihez – a felsőoktatási intézmény polgárai megismerhessék, ennek lehetősége ne csak a felsőoktatási intézmény döntési kompetenciája legyen, amelyet az SZMSZ szabályoz.

Javasoljuk továbbá, hogy a konzisztórium helyett más elnevezés szerepeljen a jogszabályban, amely jobban megfelel a magyar nyelv jellegzetességeinek (pl. tanácsadó testület). Az elnevezés teljesen idegen minden magyar hagyománytól (de a nyelvtantól is), a testület magyar neve: tanács; ez semmilyen problémát nem okozna, hiszen ez az elnevezés nem foglalt az Nftv-ben.

Indokolatlan a konzisztórium feladat-és hatáskörébe rendelni a rektori pályázat tartalmának meghatározását, a rektori pályázatok elbírálását, valamint a rektorjelölt megválasztását. A pályázatot a fenntartó írja ki a Szenátus javaslata alapján, a rektor pedig a mostani módosítással pontosítandó feladat- és hatáskörében jár el az intézmény első számú vezetőjeként. A konzisztórium alapvetően a gazdálkodás szakmai támogatására jön létre.

A javaslat szerint a konzisztórium a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzat keretei között dönt működésének rendjéről a törvényben meghatározott keretek között. Javasoljuk, hogy az Nftv. 2. sz. melléklet II. fejezet az SZMSZ tartalmi elemei körében nevesítse a konzisztórium működésére vonatkozó szabályok megalkotását, azzal, hogy a szabályzat kidolgozása a konzisztórium megalakulását követően meghatározott időn belül (pl.: 90 nap) kerüljön elfogadásra.

- **Pályázati forrásból fizetett határozott idejű jogviszonyban álló munkavállalók**

A Nftv 24. § (4) a) pont szövegezésében nem egyértelmű, hogy a pályázati forrás keretére határozott időre alkalmazottak jogviszonya a Munka Törvénykönyve (MT) szabályai alapján jön létre (ez lenne kívánatos) vagy csak a határozott időtartam lehetséges hossza (MT szerint 5 év, a Nftv javasolt módosítása szerint legfeljebb 10 év is lehetne) esetében vonatkozik rájuk az MT-től eltérő szabályozás.

Javasoljuk, az Nftv. módosításának fenti eleme **a törvény kihirdetését követő napon lépjen hatályba.**

- **Az oktatók heti munkaideje**

Az Nftv. módosítási tervezete 26. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt, a különböző szintű oktatók munkaidejére vonatkozó szabályok esetében javasoljuk, hogy magánintézmények számára engedjen kivételt ezen rendelkezés alól a törvény. A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – **legfeljebb** negyven százalékkal megemelheti, illetve **legfeljebb** huszonöt százalékkal csökkentheti, javasoljuk a mondat pontosítását.

- **A mesteroktató akkreditációs szempontból történő megjelenítése**

Fontos annak átgondolása, hogy a felsőoktatási szakok akkreditációs szempontjából is megjeleníthető legyen a mesteroktatók szerepe a jövőben.

- **Osztatlan szakmai tanárképzésre való átjelentkezés támogatása**

Az Nftv. 47. § (7) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lépjen:

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal, hogy aki egy képzési ciklusban magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben tanulmányokat folytat, ugyanazon képzési ciklusba tartozó további (párhuzamos) képzés folytatása esetén a támogatási időből félévente a párhuzamosan folytatott állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzések számának megfelelő számú félévet le kell vonni, **kivéve az osztatlan szakmai tanárképzést.**

Indoklás: *Az osztatlan szakmai tanárképzés iránt sem az érettségit követően, sem pedig az első éves mérnöki tanulmányok befejezését követő átjelentkezés során országosan nincs érdeklődés. Mivel az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak szakmai tartalma nagy (90-95 %-os) átfedésben van, ezért a hallgatók párhuzamosan teljesíthetnék az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak követelményeit, úgy, hogy az államilag támogatott féléveik száma nem lépné túl a megengedettet. Így ösztönöznénk a hallgatók egy részét a szakmai tanárszak felvételére, biztosítva ezáltal az utánpótlást.*

- **A MAB véleménye kikérésének törlése alap- és mesterképzések esetében**

Nehezményezzük azt a változtatást, hogy mesterképzések indítása esetében az Oktatási Hivatal a MAB véleményéhez kötve van. Ez indokolt a doktori képzések esetében, de az alap- és mesterképzések esetén ezt nem tartjuk elfogadhatónak. [67. § (3)].

Indokolt lenne eme lehetőség kiterjesztése az új képzések indítási eljárás túl a meglévő képzések akkreditációjára is. Végre megszűnne az az anomália, hogy egymással kompetícióban lévő intézmények véleményezik egymás tevékenységét.

- **Nyomtatványokra vonatkozó előírások törlése**

A Tervezet rögzíti, hogy a felsőoktatási intézmény csak olyan nyomtatványok használhat, amelyeket az Oktatási Hivatal jóváhagyott. Valószínűleg a megfogalmazás pontatlan. Nem életszerű az, hogy az Oktatási Hivatal minden, a felsőoktatási intézmények által használt nyomtatványt lásson, azoknak a használatáról döntsön. Itt nyilván csak a kötelezően használandó nyomtatványok engedélyezéséről, jóváhagyásáról van szó. Kérjük ennek pontosítását vagy a rendelkezés elhagyását.

- **Habilitált egyetemi docens kategória bevezetése**

A *habilitált egyetemi docensek* egy vezetői szerepet vállaló, az oktatásban és a kutatásban is meghatározó réteget alkotnak. Ezért célszerű kiegészíteni a tervezet 1. számú mellékletében szereplő táblázatot, és az egyetemi tanár és az egyetemi docens közé, középre szükséges elhelyezni a **habilitált egyetemi docens 1, 2, 3 kategóriákat, 81, 84, 87 %** arányszámokkal. Ezzel a módosítással a tudományos teljesítmény és a minőségi oktatás is elismerésre kerül. Ez a kiegészítés motiválná az egyetemi docenseket további teljesítményre.

I. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításához

Támogatjuk, hogy a hazai tudományos élet fejlesztése érdekében lehetővé váljon külföldi állampolgárságú személlyel közalkalmazotti jogviszony létesítése, ugyanakkor ezen lehetőségnek a Magyar Tudományos Akadémia által fenntartott köztestületekre történő leszűkítése nem szolgálja a felsőoktatási intézmények érdekeit.

Számos felsőoktatási intézmény élne a lehetőséggel, hogy egy-egy kiemelt, nemzeti érdeket is szolgáló képzési, kutatási területen külföldi szaktekintélyt foglalkoztasson, azonban ezen személyek alkalmazása, oktatói, kutatói munkakörben történő foglalkoztatása rendkívül nehéz.

Javasoljuk ezért a Kjt. vonatkozó rendelkezését nem csupán a Magyar Tudományos Akadémia által fenntartott köztestületekre, hanem a felsőoktatási intézményekre is kiterjeszteni.

A Magyar Rektori Konferencia egyetért a **mesteroktató** oktatói munkakör bevezetésével, amely lehetővé teszi – elsősorban a gyakorlatorientált képzéseken – a nagy szakmai tapasztalattal rendelkező szakemberek fokozott bevonását a felsőoktatásba. *Azt azonban szükségesnek tartjuk pontosítani, hogy a Kjt. 79/D. § (3) értelmében milyen feltételeket kell a mesteroktátónak teljesítenie az előlépéshez (a tanársegédek esetében ez a tudományos fokozat megszerzéséhez, míg a többi oktatói munkakör esetében ez az előző fizetési fokozatban eltöltött időtartamhoz kötött).*

II. A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény módosításához

Az MTA törvény 3. § (1) bekezdés o) pontban említett „bibliográfiai hitelesség szempontjából ellenőrzött módon” kifejezés helyett javasoljuk a tényleges jogalkotói szándékot megfogalmazni: a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak esetében, illetve a költségvetésből finanszírozott publikációknál az adatbázist „kell hitelesnek tekinteni”.

Az MTA-s határozott időre alkalmazottaknál nem méltányos tíz év (adott esetben többször ismételt határozott idejű) jogviszony után megtagadni a végkielégítést, továbbá a kereset kiegészítésre vonatkozó külön rendelkezés a Kjt. 77. § alapján felesleges.

A tervezet rendelkezik a tudományos közlemények közzétételéről szóló nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis létrehozásáról. Milyen viszonyban áll ez a jelenleg használt és a tudományos teljesítmény igazolására szolgáló Magyar Tudományos Művek Tára adatbázissal? Melyiket kell majd alapul venni az oktatói, kutatói előmenetel vizsgálata során? A felsőoktatási intézmények energiát és forrás fordítottak az MTMT intézményi rendszerének kialakítására, kezelésére. Megfontolandónak tartanánk a meglévő előfizetési rendszer megváltoztatását és az intézményi hozzáférés automatikussá tételét.

III. A Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigerazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény

A Tervezet 35. §-ához

Figyelemmel arra, hogy a Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigerazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 2. §-a szerint a törvényben nem szabályozott kérdések esetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, az (1) bekezdésben foglalt módosítás felesleges, hiszen eddig is a kormány határozta meg ezeket a kérdéseket. A módosítás eredménye pontosan az lesz, hogy nem létezik majd egységes katasztere a felsőoktatási szakoknak, mivel két külön rendelet fogja ezt szabályozni.

A (2) bekezdésben foglalt módosítás esetén szükséges lenne az oktatási rendszerért, az oktatási rendszer EKKR-nek és MKKR-nek való megfelelésért, az oktatásért felelős miniszter egyetértési jogának megjelenítése, hiszen e nélkül nem tudja biztosítani valamennyi felsőoktatási szakképzettség EKKR-nek és MKKR-nek való megfelelését.

IV. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításához

1. Általános észrevételek:

Általánosságban egyetértünk

- a duális képzés nyomán megjelenő kiegészítésekkel (pl. mesteroktató, bachelor of profession stb),
- a doktori képzés képzési idejének 6 félévről 8 félévre történő megemelésével és az ahhoz kapcsolódó beszámolási kötelezettséggel,
- a felmondás előtti munkaköri ellenőrzés szükségességével,
- a hallgatók átvételére vonatkozó szabály módosításával,
- az állami ösztöndíjas képzésről önköltséges képzésre történő átsorolás szigorúbb feltételével,
- a szerződéses foglalkoztatás szabályainak pontosabb meghatározásával,
- az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás feltételeinek szigorításával,
- az oklevelek, oklevélmellékletek visszavonási szabályainak meghatározásával,
- az Oktatási Hivatalt és az MTA-t érintő pontosítással.

Ugyanakkor nem értünk egyet az oktatói kötelező óraszámok emelésével.

1.1. Duális képzéssel kapcsolatban

A duális képzési formában indítható képzések körénél az agrár képzési terület kimaradt az előterjesztés szövegéből. (ld. 9. o.)

A duális képzés kapcsán a vállalati finanszírozás továbbra is problémás. Az agrárium esetében külső támogatás nélkül nem éri meg a cégeknek a hallgató foglalkoztatása. Ez viszont – ha már versenyről van szó – kiegyenlítővé teszi az intézmények (azaz képzési területek) közti esélyeket.

A 9. oldalon a 7. bekezdésben nem szerepel a duális képzések képzési területei között az agrár: "A duális képzési formában indítható képzések köre – a műszaki, az informatikai, a gazdaságtudományi és természettudományi képzési terület szakjai mellett kiegészül a szociális munka alapképzési szakon folytatható képzés lehetőségével."

„A konzisztórium egyetértése szükséges az Nftv. új rendelkezése alapján a rektori pályázat tartalmához.” Bizonyára az előbbi idézet csupán egy téves megfogalmazás, amelynek pontosítás szükséges: valószínű, hogy a rektori pályázati kiírás tartalmát kell ezen érteni.

1.2. A tervezet nem tartalmazza, de javasoljuk rendezni az alábbi problémákat:

- *Belső ellenőrzés szervezeti hovatartozása*

A belső ellenőrzés tekintetében a munkáltatói jogok gyakorlója egyértelműen a kancellár, azonban a belső ellenőrzés szervezeti hovatartozása már nem egyértelmű.

A tervezet nem rendezi a belső ellenőrzési szervezet szervezeti elhelyezkedését, jogállását a felsőoktatási intézményen belül.

A belső ellenőrzés független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje. A belső ellenőrzés az ellenőrzött szervezet céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet kockázatkezelési, ellenőrzési és irányítási eljárásainak hatékonyságát.

Az Nftv. 2014. július 24. napjától hatályos 75. § (4) bekezdésének b) pontja szerint „állami felsőoktatási intézmény esetén a belső ellenőrzési vezető megbízásának és a megbízása visszavonásának jogát a fenntartó előzetes egyetértésével a kancellár gyakorolja.”

Az Nftv. jelenleg hatályos rendelkezése nem biztosítja a belső ellenőrzés függetlenségét, hiszen vezetőjét a kancellár által kiírt pályázat alapján a fenntartó előzetes egyetértésével a kancellár bízza meg és felette a munkáltatói jogokat (ideértve különösen a munkairányítási jogot) a kancellár gyakorolja.

Tekintettel arra, hogy a belső ellenőrzés feladata az ellenőrzött szervezet működésének fejlesztése, és arra, hogy az Nftv. 13. §/A. § (1) bekezdése alapján az állami felsőoktatási intézményben az intézmény működtetését a kancellár végzi, a belső ellenőrzés függetlensége nem biztosított, hiszen tevékenységének jelentős része olyan folyamatok és szervezet ellenőrzésére terjed ki, amelyeket a kancellár irányít és amelyek része a belső ellenőrzés is.

A jogszabály a továbbiakban a belső ellenőrzési feladatokat ellátó szervezet szervezeti hovatartozásáról nem rendelkezik, csupán a belső ellenőrzési vezető megbízására vonatkozó kancellári jogkörből vélelmezhető, hogy a szervezet is a kancellár irányítása alá tartozik.

A nemzetközi ellenőrzési sztenderdek alapján a belső ellenőrzés operatív irányítását kizárólag a szervezet első számú vezetője, a rektor láthatja el. Egyet lehet érteni azzal, hogy a belső

ellenőrzés munkaszervezetét a kancellár alakítsa ki és irányítsa, viszont javasoljuk a törvénytervezet 40. §-ának (2) bekezdésében az Nftv. 13. § (7) bekezdésének *e*) pontja tartalmazza annak előírását, hogy a rektor belső ellenőrzési vizsgálatot rendelhet el, és ebben a döntési jogában a kancellárt nem illeti meg egyetértési jog.

- ***Fejlesztés indítása***

A szenátus a fenntartó egyetértésével dönt fejlesztés indításáról. Az egyetértési jogot ebben az esetben az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter gyakorolja. Itt azokról a fejlesztésekről is szó van, amelyeket az intézmény – fenntartó által is jóváhagyott – költségvetése tartalmaz. Véleményünk szerint ezt pontosítani szükséges. Javaslat: a 2011. évi CCIV. törvény 12. § (3) ga) pontját módosítani javasoljuk az alábbiak szerint:

„ga) az építési beruházásra vonatkozóan meghatározott nemzeti közbeszerzési értékhatárt meghaladó infrastrukturális vagy eszközfejlesztés indításáról”

- ***Főigazgató, mint magasabb vezetői kategória***

A könyvtárakra vonatkozó jogszabály alapján a könyvtár igazgatója/főigazgatója magasabb vezetőnek minősül.

Az Nftv. 103.§ (1) bekezdése alapján a tanárképző központ vezetője főigazgató.

Az Nftv. 37.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint a főigazgató megbízása egy alkalommal hosszabbítható meg. Álláspontunk szerint az ő esetükben nem kellene ilyen kitévelt alkalmazni, valószínűleg nem is rájuk lett szabva.

- ***Életpályamodell illetve az ahhoz kapcsolódó források kidolgozása, meghatározása***

Az oktatói, kutatói besorolásokkal a fizetési kategóriákkal kapcsolatos rész kiegészítését látjuk szükségesnek a felsőoktatási életpálya bevezetésének lehetőségeivel, a közoktatás és felsőoktatás jelenlegi aránytalanságainak rendezésével.

- ***A felsőoktatásban oktatók pedagógiai, módszertani fejlesztése***

Megítélésünk szerint a felsőoktatásban oktatók folyamatos pedagógiai, módszertani fejlesztése is fontos, mivel ez is az egyik kulcsa lehet a felsőoktatás minőségi színvonala javításának.

Két további pontosítási javaslat:

Az előterjesztés 4. oldalán hivatkozott irányelvet (2013/55/EU) nem az Európai Tanács, hanem a Tanács (teljes nevén: Európai Unió Tanácsa) és az Európai Parlament fogadta el.

Az Nftv. 30. alcímének kiegészítő 52/A. §-a (3) bekezdésének első mondatában „Az visszavont” helyett „A visszavont” írandó.

2. A Tervezet konkrét §-aihoz kapcsolódó észrevételek:

Tervezet 37. §-hoz /Nftv. 4. § (1) d)/

Egyetértünk azzal, hogy ezt követően felsőoktatási intézményt fenntartói testület is alapíthat. Az Nftv. 4. és 95/A. §-a új jogi személy típust hoz létre a magyar jogban, amelynek a jogállásáról (vagyonáról, felelősségéről, működéséről stb.) ugyanakkor nem rendelkeznek. Ez nem elsősorban felsőoktatási szempontból aggályos, hanem általában a jogrendszerben való elhelyezése szempontjából. Ilyen megoldás a jogrendszerben egyedülálló lesz. Indokolt volna a jogállásának legalább a sarokpontjait meghatározni.

A Tervezet 38. §-hoz /Nftv. 9. § (3)-(4)/

Támogatjuk a felsőoktatási intézmények típusainak újradefiniálását, különösen az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriájának létesítését.

Az intézmények definíciójánál javasoljuk feltüntetni a tudományos diákköri tevékenység működtetését is.

Az Nftv. 9. § (3)-(4) bekezdése szabályozza az egyetem, valamint az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriák feltételeit. A korábbi szabályozás az egyetemekkel szemben képzési területek vonatkozásában (két képzési területen jogosult mesterképzésre) állított feltételeket, a jelenlegi szabályozás szakok szerint állapítja meg a feltételeket és szemben a korábbi szabályozással, nem mondja meg, hogy a doktori képzésre vonatkozó tevékenységet tudományterületenként kell-e teljesíteni. Ezzel az egyetem kritériumrendszere nem szigorodik, hanem felhígul, amely a minőség ellen hat, még akkor is, ha a tervezet a tudományos fokozattal rendelkező oktatók arányát 50 %-ról 60 %-ra emeli.

A korábbi főiskolák lépnek elő alkalmazott tudományok egyeteme kategóriává, hiszen velük szemben még a doktori képzés folytatása sem feltétel, elegendő, ha legalább két szakon duális képzést folytatnak.

Az új (3a) bekezdésben meghatározott alkalmazott tudományok egyeteme kritériumoknál nem tartjuk szükségesnek a duális képzések meglétét.

Javasoljuk, hogy a TDK kerüljön vissza a 9. § (3) és (4) pontjába, úgy, hogy (a módosítást a kiemelt dőlt betűk jelzik):

„(3) Egyetem az a felsőoktatási intézmény, amelyik:

- a) legalább nyolc....
- b) munkaviszony, illetve
- c) ***tudományos diákköröket működtet,***
- d) az általa indított szakokon.....

(3a) Az alkalmazott tudományok egyeteme az a felsőoktatási intézmény, amelyik,

- a) legalább négy...
- b) legalább két....
- c) munkaviszony,.....
- d) ***tudományos diákköröket működtet,***
- e) az általa indított szakokon....

(4) A főiskola munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatóinak, kutatóinak legalább harmada tudományos fokozattal rendelkezik. A ***főiskola tudományos diákköröket működtet.***”

Fontosnak tartjuk az Nftv. 13 § (5) módosítását, melynek értelmében **az alkalmazott tudományok egyetemének rektora** is a főiskolai rektorhoz hasonlóan **lehessen egyetemi tanári, főiskolai tanári, egyetemi docensi, tudományos tanácsadói vagy kutatóprofesszor munkakörben alkalmazott oktató, kutató:**

13 § (5) Rektori megbízást az kaphat, aki felsőoktatási intézményben szerzett vezetési, szervezési ismeretekkel, gyakorlattal és legalább egy „C” típusú középfokú államilag elismert, - középfokú (B2 szintű) általános nyelvi, komplex - vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgálattal rendelkezik, továbbá a felsőoktatási intézménnyel teljes munkaidőre szóló

munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll, illetve akivel ilyen jogviszonyt létesítenek. A rektori megbízáshoz egyetem esetén egyetemi tanári, alkalmazott tudományok egyeteme és főiskola esetén egyetemi tanári, főiskolai tanári, egyetemi docensi, tudományos tanácsadói vagy kutatóprofesszori munkakörben történő alkalmazás szükséges.

Az indokolás és a szöveg is utalást tesz **közösségi felsőoktatási képzési központokra**, azonban a jogszabály sehol nem adja ennek az új formának a jogszabályi feltételeit, szabályozását, hátterét.

A közösségi felsőoktatási képzési központ pontos mibenléte tisztázásra szorul tekintettel arra, hogy a törvénytervezetben leírtak alapján nem tekinthető felsőoktatási intézménytípusnak ugyanakkor „szervezet”. Tisztázatlan, hogy ki és milyen feltételekkel hozhat létre közösségi felsőoktatási képzési központot, valamint a közösségi felsőoktatási képzési központ jogi státusza (jogi személy van sem, közjogi személy vagy magánjogi személy) is egyértelműsítése is elkerülhetetlen. (Mj: A diákokotthonok jogi státuszának bevezetési és azt követő tisztázatlansága is komoly problémákat okozott/okoz a mai napig.)

Megfelelően alátámasztott és központilag koordinált megállapodások esetében a „közösségi felsőoktatási képzési központok” létrehozása fejlesztési lehetőséget jelenthet az állami elismeréssel rendelkező felsőoktatási intézmények számára, ugyanakkor a részletes szabályok kidolgozása még várat magára.

A Tervezet 39. §-hoz /Nftv. 12. § (7)/

Fontos, hogy az intézménnyel kapcsolatos, a szenátusra tartozó kérdésekben hozott döntéseket a hallgatói önkormányzat is támogassa, ezért nem támogatjuk a HÖK szavazati jogának korlátozását a szenátuson belül az intézménnyel kapcsolatos, a szenátusra tartozó kérdésekben.

A hallgatói önkormányzat szenátusban betöltött szerepe kapcsán hangsúlyozzuk, hogy az e pontban ismertetett, a hallgatói képviselő szenátusbeli arányát és szavazati jogait csökkentő tervekkel, a hallgatókat partnerként kezelő egyetemként, az egyetemi demokrácia alapelveit elfogadva nem lehet egyetérteni.

A felsorolt a hallgatói szavazati jogából kizárt kérdések között érthetetlen módon például a felsőoktatási képzési feladatok végrehajtásának megítélése is szerepel, holott véleményünk szerint a hallgató ebben kompetens, sőt talán ő a legkompetensebb a szereplők közül. Az ENQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*) által kidolgozott felsőoktatási minőségbiztosítási európai sztenderdek és irányelvek is tartalmazzák a hallgatók bevonását a képzések értékelésébe, márpedig az ezeknek a sztenderdeknek való megfelelést nem csak a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság ellenőrzi rendszeresen, de ez egyben feltétele is a modern európai felsőoktatási intézmények működésének.

Alaptalannak tartjuk, hogy a szenátus bármely hallgatói vagy oktatói tagjának szavazati joga között különbséget tegyen az Nftv. Nem világos, hogy milyen gazdasági, igazgatási, vagy más menedzsment típusú kompetencia, vagy tapasztalat az, amire a javaslat alapoz. Az elvi alap, valamint az **objektíven alátámasztott magyarázat hiányában az előterjesztés nem támogatható.**

Ha bizonyos (fontos) kérdésekben a hallgatók nem szavazhatnak, hogy alakul a 60%-os részvételi arány a szenátusban?

Támogatjuk a Szenátus elektronikus úton történő döntéshozatali eljárásának bevezetését, ugyanakkor felesleges az eljárás részletes, jogszabályban történő szabályozása. Javasoljuk,

hogy az SzMSz-ben írtak szerint legyen lehetőség a szenátus elektronikus ülésére és döntéshozatalára.

A Tervezet 40.§-hoz

Az Nftv. 13. § (6) bekezdése a rektor visszahívása helyett a rektor felmentéséhez írja elő a Szenátus tagjai kétharmadának igenlő szavazatát. Ezek szerint a rektor közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésére kívánja a jogalkotó vonatkoztatni a Szenátus jogkörét, így viszont rendezetlen marad a magasabb vezetői megbízás visszavonása kezdeményezésének eljárási rendje.

Üdvözljük a rektor feladat-és hatáskörének rögzítését a jogszabályban, ugyanakkor a felsorolás pontatlan és nem tükrözi a jogszabályban szándékát, valamint a rektori munkaköri leírásokban a fenntartó által meghatározottakat sem.

Javasoljuk, hogy a kancellári (és rektorhelyettesi) megbízáshoz hasonlóan **a rektor és a dékán megbízása is több alkalommal is meghosszabbítható legyen.** (37. § (1)). Mindez az intézmény stabilitását a kiegyensúlyozott működést szolgálhatja, valamint a közép- és hosszú távú intézményfejlesztési célok megvalósíthatóságát is növelheti.

40. § (2) bekezdéshez:

A (7) bekezdés a pont ac) alpontját javasoljuk kiegészíteni az „az intézmény alapító okiratának, működési engedélyének...” szövegrésszel.

A Tervezet 42. §-ához /Nftv. 13/B-13/D. §/

A Tervezet 42. §-a létrehozza a konzisztóriumot. Az új testület 13/B. § (1) bekezdése szerinti jogállása nem egyértelmű, mivel bizonyos kérdésekben – így azokban, melyekben egyetértési joga van – az intézmény döntéshozó fórumává válik. A konzisztórium felállítása és működése egyelőre számos kérdést vet fel, valószínűleg az új testület működésének indokoltsága, hatékonysága a bevezetést követően fog kiderülni.

A konzisztórium 13/B. § (2) és (3) bekezdésekben meghatározott összetétele szerint a rektor mellett a többi tag – a kancellárt is bele értve – a fenntartó képviselője. Ez indokolatlanul korlátozza az egyetemi, akadémiai érdekek érvényesítésének lehetőségét – magát az autonómiát.

A Tervezet szerint a konzisztóriumnak egyetértési joga a Szenátusnak az Nftv. 12. § (3) bekezdés d) pontjában (a rektori pályázati felhívás tartalma, rektori pályázatok elbírálása, rektorjelölt megválasztása, a rektor tevékenységének értékelése). Ez a hatáskör a Kancellár és a **Konzisztórium túlsúlyát** eredményezi, ill. a Rektor és a Szenátus döntéseivel szemben folyamatos ellenállás révén az egyetemi autonómia felszámolást eredményezheti, amely sérti az intézmények Alaptörvény X. cikk 3. bekezdése szerinti autonómiáját. A delegált tagok közé a Szenátus szavazati jogosultságú tagjai közül is jelölni kellene tagot, így ellensúlyozható lenne a fenntartói orientációt megtestesítő személyek túlsúlya a döntések során. Ennek szerepe azokban a helyzetekben döntő, amikor a Konzisztórium az „egyetértési jogát” nem támogató határozat formájában akarja gyakorolni.

Álláspontunk szerint indokolatlan a konzisztórium feladat-és hatáskörébe rendelni a rektori pályázat tartalmának meghatározását, a rektori pályázatok elbírálását, valamint a rektorjelölt megválasztását. A pályázatot a fenntartó írja ki a Szenátus javaslata alapján, a rektor pedig a mostani módosítással pontosítandó feladat-és hatáskörében jár el az intézmény első számú vezetőjeként. A **konzisztórium alapvetően a gazdálkodás szakmai támogatására** jön létre, szerepe a rektorral kapcsolatban csakis a rektor vezetői tevékenysége értékelésénél lehet, ahogyan korábban a gazdasági tanácsoknak is. A konzisztórium rektorok megválasztásával kapcsolatos hatásköre arra tekintettel is kifogásolható, hogy ilyen jogosultság a kancellárok vonatkozásában nem biztosított a testület számára.

A törvényjavaslattal bevezetni tervezett „Konzisztórium” egyetértési joga indokolatlanul szűkíti a felsőoktatási intézmény döntési autonómiáját. Az egyet nem értés mindazon kérdésekben, melyeket a törvény nevesít, érdemi vétőjogot jelent. Teljességgel szükségtelen, hogy miután az egyetemek szakmai-tudományos és stratégiai-gazdasági irányítását szétválasztották (rektor-kancellár), és a törvény alapján a felsorolt kérdésekben már most is a kancellár egyetértésével dönteni jogosult legfőbb szerv, a Szenátus döntési jogköre szinte teljességgel kiürüljön.

A konzisztórium létrehozása az indokolás szerint differenciálja a felsőoktatási intézmény irányításában részt vevők hatáskörét, azonban a szabályozás szövege **az eddigi kettős irányítás helyett hármassal, még tagoltabb irányítást vezet be, így a javasolt szöveg, a konzisztórium feladat-és hatásköre nem szolgálja a stratégiai célkitűzés elérését.** További észrevételek a rendelkezéssel kapcsolatban:

- az elnevezés teljesen idegen minden magyar hagyománytól (de a nyelvtantól is), a testület magyar neve: tanács; ez semmilyen problémát nem okozna, hiszen ez az elnevezés nem foglalt az Nftv-ben,
- a (3) bekezdéshez: a (2) bekezdésben nincs sorrend,
- a konzisztórium ebben a felállásban tulajdonképpen azt a célt szolgálja, hogy a miniszter által megbízott személyekből álló – alapvetően gazdasági jellegű hatáskörrel rendelkező - tanács veszi át az eddigi kancellári hatáskör egy részét; javasoljuk, hogy kerüljön ebbe a testületbe az egyetem (szenátus, rektor) által delegált/választott személy,
- **a 13/D. §-hoz:** a lemondást nem kell elfogadni.

A konzisztórium bevezetése felveti az Nftv. 12. § (3) bekezdés g) pontjában a fenntartónak biztosított egyetértési jogát. Véleményünk szerint a testület létrehozásával a fenntartó egyetértési joga törölhető.

Javasoljuk, hogy **a konzisztórium létszáma** intézménymérettől függetlenül **öt fő** legyen és a miniszter által delegált tagok személyére a felsőoktatási intézmény tehesen javaslatot a felsőoktatást, intézményt jól ismerő, a szakma elismert képviselői köréből.

A Tervezet 47. § (1) bekezdéshez:

A Nftv. 24. § (4) a) pont szövegezésében nem egyértelmű, hogy a pályázati forrás keretére határozott időre alkalmazottak jogviszonya a Munka Törvénykönyve (Mt.) szabályai alapján jön létre (ez lenne kívánatos) vagy csak a határozott időtartam lehetséges hossza (Mt. szerint 5 év, a Nftv. javasolt módosítása szerint legfeljebb 10 év is lehetne) esetében vonatkozik rájuk az Mt-től eltérő szabályozás.

A Tervezet 47. § (2) bekezdéshez:

Nincs (5a) bekezdés, így azzal kell kiegészülnie és nem (5b)-vel. A megfelelő számozással kiegészülő bekezdéshez: javasoljuk azzal kiegészíteni, hogy akkor sem kell hatósági bizonyítvánnyal igazolni a büntetlen előéletet, ha az érintett egyébként olyan jogviszonyban áll (párhuzamosan), ahol az itt említettek egyébként is teljesülnek.

A Magyar Rektori Konferencia fontosnak tartja és üdvözli, hogy a **büntetlen előéletre és a foglalkozástól eltiltás hiányára vonatkozó feltétel igazolásának szabályozásán** változtat a törvényalkotó, de annak érdekében, hogy ez azon külső szakemberekre is vonatkozzon, akik évenkénti gyakorisággal (mindig őszi, vagy tavaszi félévben, de ezen belül esetleg eltérő időpontokban) segítik a felsőoktatás oktató-kutató tevékenységét, javasoljuk, hogy **a hat hónap helyett tizenkét hónap** kerüljön a törvénybe (Nftv. 24 § (5b)):

*„(5b) Az (5) bekezdésben meghatározott, a büntetlen előéletre és a foglalkozástól eltiltás hiányára vonatkozó feltételt nem kell igazolni, ha a kizáró ok hiányát a felsőoktatási intézménnyel fennállt korábbi megbízási, vagy foglalkoztatási jogviszonyára tekintettel a foglalkoztatni kívánt személy már igazolta és a korábbi jogviszony megszűnése óta legfeljebb **tizenkét hónap** telt el.”*

Sajnálattal olvastuk a módosítások között az **oktatói, kutatói, alkalmazotti igazolvány** törvény szövegéből való eltávolítását. Nem fogadható el, hogy a felsőoktatási intézmények oktatók, kutató, tanár közalkalmazottai, akik jelentős részben tanári végzettséggel rendelkeznek semmilyen – a pedagógus igazolvány tulajdonosához hasonló – kedvezményben nem részesülhetnek. Mindenképpen fontosnak tartjuk az oktatói igazolvány megtartását és az igazolvány tulajdonosának a pedagógus igazolvány tulajdonosához hasonló kedvezmények biztosítását.

A Tervezet 48. § (2) bekezdése szerint a munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – negyven százalékkal megemelheti, illetve huszonöt százalékkal csökkentheti. Ez úgy értendő, hogy az emelés 40%, a csökkentés 25% lehet csak, és a munkáltató nem dönthet ennél kevesebb emelésről vagy csökkentésről (pl.30%-os emelésről, 15%-os csökkentésről)?

Amennyiben nem ez a cél, javasolt kiegészíteni a szöveget az alábbiak szerint:

*„A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – **legfeljebb** negyven százalékkal megemelheti, illetve **legfeljebb** huszonöt százalékkal csökkentheti.”*

Nem támogatjuk az egyes oktatói munkakörök tanításra fordított idejének ily módon való meghatározását. Ez olyan kérdés, amit nem érdemes törvényben szabályozni, sokkal inkább a munkáltatóra kell bízni ennek meghatározását azzal, hogy a törvény minimumidőt ír elő. Javasoljuk, hogy magánintézmények számára engedjen kivételt ezen rendelkezés alól a törvény.

Az Nftv. 26. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) ...Az oktató munkaideje legalább húsz százaléka tudományos kutatást – a művészet, művészetközvetítés és sporttudomány képzési területen művészeti vagy sportszakmai tevékenységet – folytat, továbbá...”

A javaslat a kutatásra fordítható idő csökkentésével (jelenleg 1/3-nyi időt – kellett volna – a kutatásra biztosítani, most ez 1/5-re csökkent) oktatási tevékenység szintjén a közoktatáshoz közelíti az egyetemi oktatókat.

„48.§ (2) A felsőoktatási intézmény tanévenként köteles – **a 47. § (1) és (3) bekezdésében foglalt támogatási idő lejártától függetlenül** – önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatásban részt vevő hallgatót, aki az utolsó két olyan félév átlagában, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, illetve nem a 81.§ (3) és (4) bekezdésében meghatározott külföldi képzésben vett részt, nem szerzett legalább húsz kreditet, és nem érte el az intézmény szervezeti és működési szabályzatában – a Kormány rendeletében foglaltak szerint – megállapított tanulmányi átlagot, továbbá azt, aki a 48/D.§ (2) bekezdése szerinti nyilatkozatát visszavonta.

A gyakorlatban, ha a hallgató még nem használta ki a 47. § (1) és (3) bekezdésben foglalt támogatási időt, az átsorolási ügyek tekintetében vitatott jogértelmezést jelent, hogy a 48. § (2) bekezdésében foglalt feltétel és a 47.§ (1) és (3) bekezdésében foglalt támogatási idő milyen viszonyban áll egymással. Ennek a jogszabályban történő egyértelmű rendezését javasoljuk. Jelezzük továbbá, hogy a 48. § (2) bekezdésében foglalt feltétel a fogyatékossgal élő hallgató számára is alkalmazandó, amely azonban – különösen olyan esetekben, amikor egy félévben magas a gyakorlati tárgyakért adható kreditszám – olyan nehezen teljesíthető követelmény, amely esetben javasoljuk eltérő szabály előírását a fogyatékossgal élő hallgató esetében

- vagy úgy, hogy a 48. § (2) az esetükben ne legyen alkalmazható,
- vagy pedig alacsonyabb kreditszám előírását javasoljuk a könnyebb teljesíthetőség érdekében.

A Tervezet 49. §-ához:

A Tervezet kiegészíti az oktatói munkakörök felsorolását a **mesteroktatóval**, mint oktatói munkakörben foglalkoztatott személlyel. Üdvözöljük a mesteroktatói munkakör bevezetését, amelynek egyik jelentősége, hogy többek között a duális képzésben bevonásra kerülhessenek olyan szakemberek, akik az iparban, vagy a gazdasági élet más területén meghatározó gyakorlati szakmai ismeretekkel rendelkeznek. Fontosnak tartanánk annak átgondolását is, hogy a felsőoktatási szakok akkreditációs szempontjából is megjeleníthető legyen a mesteroktatók szerepe a jövőben.

Ez a módosítás azonban csak akkor éri el a célját, ha a MAB gyakorlatában is elfogadottá válik ez a munkakör (például mint gyakorlati tárgyak felelőse).

A 37. § (3) bekezdésében a határozott, három éves megbízási időszakot a tervezet javasolja legfeljebb három évben meghatározni, ami a magasabb vezetők korábbi 3- 5 éves vezetői megbízásához, majd a három éves vezetői megbízásához képest is további szűkítést jelent. Eszerint a rektori megbízás akár egy évre vagy rövidebb időre is szólhat, amely azonban egy felelősségteljes szakmai program, stratégia kidolgozását és megvalósítását nem teszi lehetővé, így a rektor jogszabályban meghatározandó feladat- és hatáskörével nincs összhangban.

Problémát látunk abban, hogy az Egyetemre felvételt vagy átvételt nyert hallgató csak a felvételtől, átvételtől szóló döntés jogerőre emelkedését követően jogosult beiratkozással hallgatói jogviszonyt létesíteni, így a pótfelvételi eljárásban felvettek nem tudnak majd beiratkozni. (42. § (4).)

A Tervezet 50. §-hoz

Az adjunktusi munkakör betöltésének szigorítása (a munkakör betöltésének feltétele a doktori fokozat megszerzése) tovább növelheti a felsőoktatás oktatói karának utánpótlás problémáit azáltal, hogy csökkenti az oktatói pálya vonzerejét, így ezt nem tudjuk támogatni. Ráadásul így szinte eltűnik a különbség az adjunktusi és a főiskolai docensi (sőt akár az egyetemi docensi) munkakör betöltésének feltételrendszere között.

Az adjunktusi munkakört illetően az Nftv. „adjunktus”-ról ír, viszont a Kjt. és annak melléklete továbbra is megkülönböztet főiskolai és egyetemi adjunktust. Mindenképpen fontosnak tartjuk a két törvényi szabályozás összhangba hozását.

Az Nftv. tervezet 56. § (2) bekezdéséhez:

(2) Az Nftv. 42. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) bekezdés *b*) pontja szerinti átvételre – a Kormány rendeletében meghatározottak kivételével – csak azonos, **vagy alacsonyabb** végzettségi szintet eredményező szakok között kerülhet sor.”

Az új bekezdés indokolatlanul korlátozza az alacsonyabb képzési szintre történő átvételt, ami nem ritka (pl. jogász mesterszokról igazságügyi igazgatási alapképzési szakra). Javasoljuk a „vagy alacsonyabb” szövegrész beillesztését.

A Tervezet 58. §-ához

A módosításként feltüntetett 36. § (1) bekezdés szó szerint megegyezik a jelenlegi szöveggel, vélhetőleg elírás történt. A 36. § (2) bekezdés módosítása eredményeként semmilyen szabály nem vonatkozik majd a tanári munkakörben foglalkoztatottakra, ami jogbizonytalanságot okozna.

A Tervezet 59. §-ához (Nftv. 47.§ (2) bekezdés):

Az Nftv. 47. § (7) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lépjen (új szöveg félkövéren szedve):

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal, hogy aki egy képzési ciklusban magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben tanulmányokat folytat, ugyanazon képzési ciklusba tartozó további (párhuzamos) képzés folytatása esetén a támogatási időből félévente a párhuzamosan folytatott állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzések számának megfelelő számú félévet le kell vonni, **kivéve az osztatlan szakmai tanárképzést.**

Az osztatlan szakmai tanárképzés iránt sem az érettségit követően, sem pedig az első éves mérnöki tanulmányok befejezését követő átjelentkezés során országosan nincs érdeklődés. Mivel az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak szakmai tartalma nagy (90-95 %-os) átfedésben van, ezért a hallgatók párhuzamosan teljesíthetnék az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak követelményeit, úgy, hogy az államilag támogatott féléveik száma nem lépne túl a megengedettet. Így ösztönöznénk a hallgatók egy részét a szakmai tanárszak felvételére, biztosítva ezáltal az utánpótlást.

A Tervezet 60. §-ához (Nftv. 48.§ (2) bekezdés):

A hallgatók átsorolását szigorítja a javaslat, a két félév alatt teljesítendő kreditek számát jelentősen megemelnék, ennek hatására több állami ösztöndíjas, támogatott üres hely maradna, amit nem tudnánk betölteni, ezért ennek bevezetését nem támogatjuk. (48. § (2).)

A 60. § (2) bekezdés az összegyűjtendő kreditek számát 15 helyett 20 kreditben határozza meg és további feltételként kormányrendeletben meghatározottak szerint, intézményi szervezeti és működési szabályzatban megállapított tanulmányi átlagot ír elő.

Ez túlzottan szigorú előírás, különösen az első két félévben. A műszaki területen ennek várhatóan csak a hallgatók 50%-a tud majd megfelelni. Így lényegesen csökken az állami ösztöndíjasok száma, egyúttal jelentős lesz az önköltséges képzésre átsoroltak száma, akik közül sokan kilépnek a képzésből. Érdemes megfontolni ennek a szigorításnak a bevezetését, annak várható negatív gazdasági hatása miatt.

A rendelkezést javasoljuk kiegészíteni az önhibán kívüli esetek kivételére is. Előfordulhat, hogy egy Erasmus ösztöndíjas hallgató, a fogadó intézmény hibájából nem tudja teljesíteni a szükséges krediteket (például a Learning Agreement-ben leírt tantárgyak nem indulnak el és csak el nem ismerhető tárgyakat tudna felvenni) és így elveszíthetné az állami ösztöndíját.

Az indoklás helytelen, hiszen a jelenlegi Nftv. nem állapít meg kötelezően összegyűjtendő kredit számot. A jelenlegi szabályozás szerint a felsőoktatási intézmény tanévenként köteles önköltséges képzésre átsorolni azt a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatót, aki az utolsó két olyan félévben, amelyben hallgatói jogviszonya nem szünetelt, nem szerezte meg legalább az ajánlott tantervben előírt kreditmennyiség ötven százalékát, illetve az intézmény szervezeti és működési szabályzatában ajánlott tanulmányi átlagot, továbbá azt, aki a 48/D. § (2) bekezdés szerinti nyilatkozatát visszavonja.

Következésképp kérdéses mi indokolja ezen szabályokat törvényi szinten számokban megállapítani (a mérték növelését is ideértve), különös figyelemmel arra, hogy az állami ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgatók száma nem nőtt.

Javasoljuk továbbá az Nftv. 58.§ (3)-(4) bekezdésének módosítását. Az időközben megszűnt hallgatói jogviszonnyal rendelkező hallgató esetében ugyanis a jogorvoslati eljárás lefolytatása ellentmondásos helyzetet eredményezhet. Ebben az esetben már megindult eljárások tekintetében az Nftv.-ben meghatározott egyes intézkedések, vagy jogkövetkezmények alkalmazása – éppen a hallgatói jogviszony megszűnéséből adódóan – fogalmilag kizárt lesz. Így a jogorvoslati eljárás lefolytatása mind a hallgató, mind pedig az intézmény szempontjából csak kiüresedett tartalommal válik lefolytathatóvá. Ezért a következő javaslatot tesszük:

58. § *(Az 57.§-t, és az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell)*

(3) (...)

c) a hallgatói jogviszony megszűnésével, illetve megszüntetésével összefüggő eljárás esetében az időközben megszűnt hallgatói jogviszonnyal rendelkező hallgatót

(érintő döntésekre, illetve mulasztásokra.)

(4) A jogorvoslati eljárás rendjét a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában – a jelen törvényben és a Kormány rendeletében meghatározott keret között – szabályozza **azzal, hogy a jogorvoslati eljárást a hallgatói jogviszony megszűnését megelőzően kell lefolytatni.**

A Tervezet 62. §-ához:

A kreditrendszerű oktatás alapelvei kiegészülnek azzal, hogy a felsőoktatási intézménynek biztosítani kell, hogy a hallgató egyéni tanulmányi rendjében – külön önköltség, illetve térítési díj fizetése nélkül – a szakhoz előírt összes krediten túl, annak tíz százalékáig terjedően nem magyar nyelven oktatott tárgyat vehessen fel.

Ez tipikusan 21 kreditet, vagyis átlagosan 7 idegen nyelvű kurzust jelent. Az elképzelés üdvözlendő, azonban ennek finanszírozási hátterét nem látjuk.

Egyetértünk az idegen nyelven választható tantárgyak hallgatók számára térítésmentesen történő biztosításával, amennyiben ezt az intézmény számára a fenntartó más finanszírozási forrásból lehetővé teszi. Egyúttal javasoljuk, hogy jelen elvárás csak a nappali munkarendű képzésen legyen előírás, figyelembe véve, hogy a részidős képzéseken ezen lehetőség biztosítása jelentős mértékben növelné a képzés költségeit.

Üdvözlendő az a kezdeményezés is, hogy a hallgató a szabadon választható tárgyak terhére önkéntes munkát is végezhet, amely a képzés költségeit is csökkentheti. (49. § (2) bekezdés)

Javasoljuk, hogy a hallgatóknak (nem idegen nyelvi, magyar nyelvű képzésekben), tanulmányaik során, az alapképzésben összességében legalább 4, a mesterképzésben összességében legalább 8 kreditnyi tárgyat idegen nyelven teljesítsenek.

Az MRK javasolja, hogy az Nftv. 60.§ -a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A hallgatói önkormányzat tisztségviselője

(...)

c) nem tölthet be ~~intézményi társaságban~~ vezető tisztségviselői feladatokat, nem lehet tagja felügyelőbizottságnak, nem láthat el könyvvizsgálói feladatot, **olyan intézményi társaságban, amelyet a felsőoktatási intézmény hozott létre, vagy amelyben részesedéssel rendelkezik, valamint olyan társaságban, amellyel a felsőoktatási intézmény szolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződést kötött.**”

Az összeférhetetlenség esetét javasoljuk kiterjeszteni olyan esetre, amikor a felsőoktatási intézmény részére szolgáltatást nyújtó gazdasági társasággal a felsőoktatási intézmény szerződéses jogviszonyt létesít.

(4a) A hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez biztosított feltételek jogszerű felhasználásának, valamint a hallgatói önkormányzat törvényes működésének ellenőrzése körében a felsőoktatási intézmény – a fokozatosság elvének figyelembe vételével, a jogszabályoknak, valamint az intézmény szabályzatainak megfelelő működés biztosítása, illetőleg helyreállítása érdekében – jogosult különösen

a) tájékoztatást kérni a hallgatói önkormányzattól, annak bármely testületétől, illetve tisztségviselőjétől,

b) egyedi vagy átfogó ellenőrzést kezdeményezni a hallgatói önkormányzat, illetve annak bármely testülete, tisztségviselője tevékenysége, eljárása vonatkozásában,

c) a hallgatói önkormányzat bármely testülete ülésének összehívására,

d) a hallgatói önkormányzat, annak bármely testülete, illetve tisztségviselője döntése, intézkedése végrehajtásának felfüggesztésére,

e) a hallgatói önkormányzat, annak bármely testülete, illetve tisztségviselője mulasztása esetén a hallgatói önkormányzatot, illetve mulasztó testületet, tisztségviselőt a

jogszabályokban, a felsőoktatási intézmény szabályzataiban, illetve a hallgatói önkormányzat alapszabályában előírt szükséges intézkedés megtételére, illetve a szükséges döntés meghozatalára felhívni,

f) a hallgatói önkormányzatnak, annak bármely testületének, illetve tisztségviselőjének a jogszabályokba, a felsőoktatási intézmény szabályzataiba, illetve a hallgatói önkormányzat alapszabályába ütköző eljárása esetén a hallgatói önkormányzatot, az adott testületet, illetve tisztségviselőt a jogszabályokban, a felsőoktatási intézmény szabályzataiban, illetve a hallgatói önkormányzat alapszabályában meghatározottak szerinti eljárásra felhívni,

g) a hallgatói önkormányzat, annak bármely testülete működésének, illetve e törvény szerinti jogai gyakorlásának – határozott időre szóló vagy valamely feltétel bekövetkeztéig történő – felfüggesztésére

a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában határozza meg a hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez biztosított feltételek jogszerű felhasználásának, valamint a hallgatói önkormányzat törvényes működésének ellenőrzése körében szükséges intézkedések részletes szabályait, azok előfeltételeit, ideértve azt is, ha az adott intézkedés megtételére kizárólag valamely más intézkedés eredménytelensége esetén kerülhet sor.

A fenti rendelkezések rögzítését arra figyelemmel tartjuk szükségesnek, hogy az Nftv. által előírt ellenőrzési kötelezettség tartalma legalább példálózó jelleggel körülírásra kerüljön, egyértelmű helyzetet teremtve mind az intézmények, mind a hallgatói önkormányzatok számára. Garanciális jellege van annak, hogy a jogalkotó kijelölje a hallgatói önkormányzat működéséhez és a feladatai elvégzéséhez biztosított feltételek jogszerű felhasználásának, valamint a hallgatói önkormányzat törvényes működésének ellenőrzése kereteit, hogy az egyes intézmények ezen keretek között szervezeti és működési szabályzatukban rögzíthessék az Nftv. által rájuk telepített ellenőrzési kötelezettség részletes szabályait.

Amennyiben fenti javaslatunk nem vezetne eredményre, úgy az alábbi kiegészítést kérnénk az Nftv. 60.§ (4) bekezdés első mondata vonatkozásában:

„(4) A hallgatói önkormányzat működéséhez és feladatai elvégzéséhez a felsőoktatási intézmény biztosítja a feltételeket, amelynek jogszerű felhasználását, a hallgatói önkormányzat törvényes működését ellenőrizni köteles **és az ellenőrzés eredményeként a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározott, a fokozatosság elve szerinti intézkedés megtételére jogosult.**”

A hallgatói önkormányzat működésének ellenőrzése mellett javasolt annak rögzítése, hogy az ellenőrzés eredményeként a felsőoktatási intézmény az intézmény részeként működő hallgatói önkormányzat működésének jogszerűsége érdekében meghatározhatja az alkalmazható intézkedések körét.

Javasoljuk emellett az Nftv. 60.§ (6) bekezdés utolsó mondatának pontosítását az alábbiak szerint:

További észrevételek az egyes rendelkezésekhez:

(6) (...) „A kérelem benyújtásának a döntés, vagy a **döntésnek a hallgatók jogait érintő része tekintetében történő** végrehajtására halasztó hatálya van.”

Észrevétel: A pontosítás javasolt, tekintettel arra, hogy nemperes eljárás kezdeményezése esetében a részleges halasztó hatály szabályozása hiányában jogvitát eredményezhet, hogy egy döntés csak és kizárólag a hallgatók jogait érintő részében tekinthető-e halasztó hatályúnak, vagy pedig olyan részei tekintetében is, amelyek nem érintik a hallgatók jogait, abban az esetben fennállhat-e a halasztó hatály. Ez azt jelentené a gyakorlatban – elkerülendő a teljes döntésre kiható halasztó hatályt pl. egy SZMSZ módosítása esetében – hogy a hallgatók jogait érintő kérdésben minden esetben külön döntésben szükséges ezen kérdésekről rendelkezni.

A Tervezet 70. § (Nftv. 67. § (4) bek.)

Nem támogatjuk azt, hogy a mesterképzési szakok indításánál megfogalmazott MAB szakvéleményhez kötve legyen az Oktatási Hivatal. Nehezményezzük azt a változtatást, hogy mesterképzések indítása esetében az Oktatási Hivatal a MAB véleményéhez kötve van. Ez indokolt a doktori képzések esetében, de az alap- és mesterképzések esetén ezt nem tartjuk elfogadhatónak. /67.§ (3)./

Kifejezetten támogatjuk, hogy a MAB mellett más szakértők felkérhetővé válnak szakindítások esetén. Rendezendőnek tartjuk azonban az esetlegesen eltérő tartalmú szakvélemények kérdését is. (Nftv. 67. § (4b) bek.)

A Tervezet 71. § Nftv. 68. § (3)

A Tervezet rögzíti, hogy a felsőoktatási intézmény csak olyan nyomtatványok használhat, amelyeket az Oktatási Hivatal jóváhagyott.

A megfogalmazás túl általános, javasolt pontosítani a nyomtatványok körét – esetleg utalva a vonatkozó Korm. rendeletre. Ez az engedélyezési folyamat jelentősen nehezíti a felsőoktatási intézmények folyamatos működését. Az intézményekben nem csupán oktatási nyomtatványok vannak használatban, hanem belső működéshez kapcsolódó, gazdálkodási, vagyongazdálkodási, egyéb nyomtatványok is. Az Oktatási Hivatal szakértelme és jogszabályban rögzített kompetenciája nem feltétlenül terjed ki pl a gépjármű-igénylési formanyomtatvány engedélyezésére. Nem életszerű, hogy az Oktatási Hivatal minden, a felsőoktatási intézmények által használt nyomtatványt lásson, azoknak a használatáról döntsön. Itt nyilván csak a kötelezően használandó nyomtatványok engedélyezéséről, jóváhagyásáról van szó. Kérjük ennek pontosítását.

Javasoljuk egyértelművé tenni, hogy a tervezet a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet 9. számú mellékletében foglalt kötelezően használt okiratokra gondol. Továbbá célszerű ugyanazokat a fogalmi meghatározásokat használni (ld. okirat vs. nyomtatvány).

A Tervezet 72.§-hoz (Nftv. 76. §)

Az új (2) bekezdés esetét vitathatónak tartjuk, mivel ez lehetőséget ad arra is, ha olyan ország felsőoktatási intézménye, melyben nem létezik egyidejűleg a „habilitált” és az „MTA doktor” cím, megtagadják csak emiatt a működési engedély kiadását.

A Tervezet 73.§-hoz (Nftv. 77. §)

A 77. § módosuló (2) bekezdésében a 76. § (3) bekezdése mellett javasoljuk a 76. § (2) bekezdését is nevesíteni, tekintettel a közös alapelvek alapján működő európai akkreditációs rendszerre.

A rendelkezés üdvözlendő, de nem értjük, hogy osztatlan képzést miért nem lehet ilyen módon indítani. Továbbá a „közös képzésnek nem minősülő” közbevetés rossz helyen van, mivel így csak az osztott képzésre vonatkozik.

A Tervezet 75.§-hoz (Nftv. 85/E.§)

A rendelkezés eredményeként, egy egyetemi diplomával rendelkező, mesterképzésben részt vevő hallgató akkor sem kaphat szakmai ösztöndíjat, jutalmat vagy köztársasági ösztöndíjat, ha megnyeri az OTDK-t. Nem feltétlenül tartjuk célszerűnek ezt a korlátozást. Azt elfogadhatónak tartjuk, ha a 85/C. § aa) pont [tanulmányi ösztöndíj], b) pont [szociális támogatás], c) pont [doktorandusz ösztöndíj] esetében születik ilyen korlátozás, bár a b) pont esetében a miniszteri ösztöndíj kérdéseket vehet fel. Továbbá összhangba kellene hozni a rendelkezésekkel a kollégiumi ellátásra való jogosultság időtartamát is, illetve azt is fel kellene tüntetni, mint támogatási formát.

A Tervezet 79.§-hoz (Nftv. 108. §)

Támogatjuk a közösségi felsőoktatási képzési központ létrehozásának lehetőségét. Szükségesnek tartjuk azonban a létesítésre és a fenntartásra vonatkozó szabályok részletes, pontos meghatározását rendeleti szinten.

A Tervezet 81. §-ához:

A rendelkezés alapján az a hallgató, aki 4 éves főiskolai képzését 2005-ben kezdte meg annak tudatában, hogy halasztásra a képzési idővel azonos ideig (4 évig) jogosult, tehát alapesetben 2013-ban végez, amennyiben lassabban tanul, akkor is kevesebb ideje van a szakdolgozat és a záróvizsga teljesítésére. Ha ez a hallgató 6 éves orvosi képzést kezdett 2005-ben, akkor a halasztás maximális lehetőségének kihasználásával 2017-ben végezne, lassabb haladás nélkül. A javaslat ezt a hallgatót, aki – mondjuk gyermekszülése vagy betegség miatt halasztott – kizárja tanulmányainak befejezéséből.

Azt még érthetőnek tartjuk, hogy a záróvizsga letételének idejét szeretné a kormányzat korlátozni, azt azonban nem, hogy a korábban határidőhöz nem kötött nyelvvizsga megszerzését szeretné 1 év alatt megkövetelni a hallgatóktól. Véleményünk szerint ez alkotmányellenes rendelkezés, ellentétes a jogalkotási törvény 2. §-ának rendelkezésével.

A tervezet 81.§ (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a szöveg főlegesen hivatkozik az 1993. évi felsőoktatási törvényre.

A Tervezet 83. §-hoz

Példaértékű, hogy a (10) bekezdésben az új átsorolási rend bevezetésére 2 teljes tanévet ad a jogalkotó, javasoljuk ennek az általános elvvé tételét. A 2016. augusztus 31. utáni alkalmazás ugyanis azt jelenti, hogy leghamarabb a 2016/2017. tanévet lezárva alkalmazható a szabály.

A Tervezet 85. §. 16. pontjához:

A 85. § 6. szerint a hatályos Nftv. 37. § (3) bekezdésben a „három évre” szövegrész helyébe a „legfeljebb három évre” szöveg lép. Ez akár egy évet, vagy pár hónapot is jelenthet? Javasolt meghagyni az eredeti szöveget.

A Tervezet 85. § 16. pontjához:

Amennyiben az a cél, hogy a fenntartó csak az SZMSZ szervezeti és működési rend részét vizsgálja meg, akkor ezt az Nftv. 74.§ (3) bekezdésében is javasoljuk megjeleníteni, azaz, az intézménynek csak a szervezeti és működési rend módosítását kelljen megküldenie a fenntartónak a szenátus döntésétől számított 15 napon belül.

A Tervezet 86. § 13. pontjához:

Gyakorlati szempontból abszolút üdvözlendő, hogy megszűnik a folytatólagos hallgatói jogviszony. Ugyanakkor javasoljuk szabályozni, hogy ezt milyen személyi körre kell alkalmazni, különösen azon hallgatók esetén, akik jelenleg alapképzésben folytatnak tanulmányokat és most nyernek felvételt mesterképzésre, miközben a tervezet hatályba lépésének időpontja 2015. szeptember 1-je.

A Tervezet 86. § 13. pontjához:

A 86. § 26. pontja szerint a törvény nem definiálja a kart, de a dékán (mint magasabb vezető) megmarad, mivel a törvény 37. §-a nem módosul.

A Tervezet 86. § 29. pontjához:

Amennyiben a végbizonyítvány (abszolutórium): fogalmából törlésre kerül „a szakdolgozathoz (diplomamunkához) rendelt kreditpontok kivételével” szövegrész, akkor vélhetően a képzési és kimeneti követelményekben a szakdolgozathoz (diplomamunkához) sem kell kreditet rendelni.

A Tervezet 86. § 31. pontjához:

Javasoljuk ennek a pontnak a hatályba lépését 2016. január 1-jére módosítani, tekintettel az érintetti kör heterogén jellegére.

A Tervezet 1. mellékletéhez:

A táblázat keletkezése óta a *habilitált egyetemi docensek* egy vezetői szerepet vállaló, az oktatásban és a kutatásban is meghatározó réteget alkotnak. Ezért célszerű kiegészíteni a táblázatot, és az egyetemi tanár és az egyetemi docens közé, középre szükséges elhelyezni a **habilitált egyetemi docens 1, 2, 3 kategóriákat, 81, 84, 87 %** arányszámokkal. Ezzel a módosítással a tudományos teljesítmény és a minőségi oktatás is elismerésre kerül. Ez a kiegészítés motiválná az egyetemi docenseket további teljesítményre.

A Tervezet 3. mellékletéhez:

Az alapító okirat és kari tagolás viszonya véleményünk szerint további tisztázásra szorul. A kari struktúra kialakítása elvileg intézményi hatáskör, ugyanakkor az alapító okirat részét képezi.

Javasoljuk, hogy az alapító okirat ne tartalmazza a kari tagolást, tekintettel arra, hogy a kar fogalma az Nftv-ből is kikerül.

Gyakorlati példa: Az intézmény szenátusa jóváhagyja a kar elnevezésének módosítását, és döntését megküldi a fenntartónak kérve az alapító okirat módosítását. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján akár 1-1,5 év is eltelhet, mire az intézmény megkapja a módosított alapító okiratot, melyet követően kezdeményezheti az Oktatási Hivatalnál a regisztrációt. Felmerül a kérdés, hogy e közben az átmeneti időszakban használhatja az intézmény a kar módosított megnevezését vagy sem.

4. számú melléklet 2. pontjához:

A konzisztórium mellett állami intézményekben a gazdasági tanács elnökét és tagjait nem javasoljuk nyilvántartásba vetetni.

Az osztatlan tanárképzés vonatkozásában az alábbi rendelkezés beépítésének megfontolását javasoljuk a lentebb jelzett kormányrendeleti szöveg tekintetében:

(1) A tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R3.) 5. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Alapfokozat és a tanárszak szakterülete szerinti szakképzettség birtokában az 1. mellékletben meghatározott tanári szakokon tanári szakképzettség kétszakos képzésben szerezhető. A 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi ismeretek részeként az alapképzési ismeretekből az egyik tanári szakon legalább 100 kredit, a második tanári szak szakterületi ismereteiből – amennyiben az alapképzés differenciált ismereteinek keretében azok teljesíthetők voltak – legfeljebb 50 kredit ismerhető el.”

További javaslatként fogalmazzuk meg, hogy mivel a szakirányú továbbképzés lehetséges időtartamát legalább 30 kreditben – egy félévben határozza meg a módosítás, ezáltal tovább devalválja ennek a képzési formának az értékét, ugyanis túlságosan lerövidül a képzési ideje.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az Nftv. 36.§ (3) bekezdésének módosítási javaslata alapján a korábbi rendelkezés kiegészül „a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti” és a „rendszeres” jelzővel. Véleményünk szerint a megfogalmazás így sem egyértelmű, mivel a 2012. évi I. tv. Munka Törvénykönyve, valamint a 2003. évi LXXXIV. jogállási törvény alapján is történik kifizetés a felsőoktatásban, így a változó bérekről, mint készenlét, ügyeleti díj, műszakpótlék, éjszakai pótlék, illetve a jövedelem-kiegészítésről nem tesz említést a rendelkezés. Nem derül ki továbbá, hogy a béren kívüli juttatást, valamint a tutori, mentori díjat figyelembe kell-e venni e szabály alkalmazásánál.

Az MRK nem támogatja azt a módosítást, hogy külföldi és magyar felsőoktatási intézmény megállapodása alapján a magyar felsőoktatási intézmény kérhesse külföldi felsőoktatási intézmény államilag elismert alap-, mester-, illetve azzal egyenértékű – közös képzésnek nem minősülő – osztott képzésének nyilvántartásba vételét, ha a külföldi felsőoktatási intézmény a megállapodásban vállalja a magyar felsőoktatási intézmény által folytatott képzésre tekintettel a külföldi oklevél kiállítását. Megítélésünk szerint ez a megoldás jelentősen megkönnyíti a külföldi intézmények számára a tehetséges magyar hallgatók megszólításának és a kiemelkedő magyar oktatók alkalmazásának lehetőségét, felerősíti a szellemi tőke magyar gazdaság számára hátrányos külföldre áramlását.

Egyéb, a két tervezethez nem közvetlenül kapcsolódó felsőoktatás-stratégiai megjegyzések

Külföldi oktatók esetében fontosnak tartjuk az alkalmazási feltételeinek egyszerűsítését (külföldi/EU felsőoktatási intézmények mester és doktori diplomáinak, habilitációjának felsőoktatási intézmény kari vezetői döntésen alapuló elfogadása).

Cél: Az alkalmazás feltételeinek alaki és tartalmi megítélése szakmai illetékesség alapján elválik egymástól, a tartami kérdés az alkalmazó felsőoktatási intézmény vezetőjének, vezető testületének hatáskörébe kerül, hozzájárulások nélkül az alkalmazás kizárt, míg az alaki kritériumok továbbra is az eljárásban eddigiek során résztvevő illetékes szervekhez tartozik majd. Ezáltal a folyamat szakmai és alaki szempontból egyaránt validált lesz, a kompetenciák az egyes részfolyamatokhoz kapcsolódnak, az eljárás hatékonyabbá és gyorsabbá válik.

Feltételek, biztosítékok: A külföldi felsőoktatási intézmény oktató diplomájának hitelességét megkeresés útján a diplomát kiadó intézmény igazolja le, továbbá a külföldi felsőoktatási intézmény munkáltatói igazolással támasztja alá az alkalmazás fennállását, emellett az illetékes magyar hatóságok is bevonhatók a hitelesség kérdésében.

Vonatkozó jogszabályok:

- a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény
- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény

1. Vendégprofesszori, vendég kutatóprofesszori státusz intézményesítése az általánostól eltérő, rugalmasabb követelményekkel legfeljebb egy éves időszakra (pl. docensi, egyetemi alkalmazás lehetősége habilitáció, illetve időigényes adminisztratív folyamatok nélkül).

Cél: Ha a magyar felsőoktatási intézményhez érkező oktató külföldi/EU felsőoktatási intézményben már oktatott, akkor annak a külföldi állam felsőoktatási rendszerének megfelelő besorolása szerint vendégoktatóként, nem tartós, azaz határozott (jellemzően 1 éves) alkalmazásba legyen vehető a magyar felsőoktatási intézményben.

2. A MOOC, azaz a nyílt online kurzusok tananyagainak, számonkérésének megfelelő standardokon alapuló rendszerbe illesztése.

Cél: Minőségbiztosítási feltételek implementálása a megfelelő színvonal biztosítása érdekében, a kurzusok elérhetőségének nyitottabbá tétele megfelelő tartalmi és módszertani ellenőrzés mellett úgy, hogy, egy akkreditált szak bármely kurzusa (akár mindegyik is) MOOC-ként felvehető, elvégezhető lesz az adott felsőoktatási intézmény Szenátusának jóváhagyásától függően.

Feltételek, biztosítékok: Egy MOOC kurzus indítása az európai uniós szigorú és az irányadó nemzetközi gyakorlatban már bevált és alkalmazott minőségbiztosítási előírások betartásával a felsőoktatási intézmény Szenátusának jóváhagyásához lesz kötött.

Példa: A MOOC kurzus során a hallgatót egyénileg tutoriálja az oktató, vagyis a tanári támogatás biztosított lesz az online távoktatás során is, továbbá minden kurzusnak rendelkeznie kell a MOOC kurzusok oktatására nemzetközi szinten elfogadott minőségbiztosítási kontrollal.

Vonatkozó jogszabályok:

- a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény
- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény

3. Az Európai Unió elit kettős diplomás mesterképzéseinek egyszerűsített akkreditációja
(pl. Mundus, EIT, stb.) esetében

Cél: az EU intézményei által pályázati rendszerben jóváhagyott, magas minőségű kettős diplomás képzések akkreditálásának egyszerűsítése szenátusi hatáskörben, OH bejelentés mellett.

Feltételek, biztosítékok: A közös képzésben megvalósítani tervezett szakok létesítési és indítási feltételeinek minőségbiztosítása tekintetében olyan hazai szakokra vonatkozó akkreditációs követelmények, útmutatók és bírálati lapok implementálása, mely lehetővé teszi a MAB által eddig alkalmazott követelmények FOI Szenátuson keresztül alkalmazását (MAB hatáskör Szenátusra delegálása).

Példa: Egy Erasmus Mundus pályázaton támogatott szak nyilvántartásba vétel alapján indítható, ha a magyar partner által vállalt képzési rész eléri az 50 ECTS-t, és ezen rész megfeleltethető egy a FOI-ban akkreditált szak képzési követelményeinek, függetlenül attól, hogy a külföldi partner(ek) által nyújtott képzési rész milyen tartalmú és szerkezetű. A további (tartalmi, kutatási, infrastrukturális stb.) követelményeket az összes résztvevő intézményben rendelkezésre álló elemek figyelembe vételével a FOI Szenátus vizsgálja, majd az OH-nak bejelenti a szak indítását.

Vonatkozó jogszabályok:

- a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény
- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény

4. Hasznosító vállalkozások alapítása és működtetése során a kancellár, mint tulajdonosi megbízott bevonása

Cél: Olyan megoldás kialakítása, amely jól meghatározott feltételek esetén (kockázatkezeléssel egybekötve) pl. egy olyan rendszeresen ülésező, gyorsan összehívható testület véleményezési jogköre mellett a kancellárhoz, mint az alapító feletti tulajdonos érdekeit képviselőhöz utalja a döntést a spin-off alapításról.

A K+F eredmények hasznosítására rövid idő áll rendelkezésre, a jelenlegi jogszabályi környezet mellett a hasznosítás lehetősége nem áll fenn.

Feltételek, biztosítékok: Az illetékes minisztérium iránymutatása alapján előkészített, a FOI Szenátusa által validált generál felhatalmazást adó kritérium rendszer létrehozása, mely alapján a kancellár jogkörében eljárva támogatni tudja az alapítást és a működtetést. A FOI licenciába adhatja megfelelő licence díj mellett a vállalkozásnak a szellemi alkotást, cserébe az azt kidolgozó kutató lemond az őt megillető feltalálói díjról. A FOI a hasznosítás folytatásáról évente újabb döntést hoz, amennyiben a cég nem bizonyíthatóan életképes, a FOI a 3. év végén kiszáll, melynek feltételeit a társasági szerződés rögzíti. A FOI nem szól bele a cég működésébe, de segítséget nyújt innovációs szolgáltatásokkal (iparjogvédelem, jogi tanácsadás, nemzetközi kapcsolatok) amennyiben a spin off ezt igényli. A FOI munkatársai további foglalkoztatási (pl. munkaviszony) jogviszonyban állhatnak spin-off cégben.

Vonatkozó jogszabályok:

- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény
- a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény

Alkalmassági vizsga

A felsőoktatási felvételi eljárás keretében lehetőség van arra, hogy a jelentkezővel szemben egészségügyi, illetve pályaalkalmassági feltételeket követeljünk meg [vö. 40. § (1) bek.], arra azonban a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján már nincsen lehetőség, hogy ezen feltételek meglétét a hallgatói jogviszony fennállása alatt is megköveteljük.

Erre tekintettel javasoljuk az Nftv. kiegészítését azzal, hogy az alkalmasság vizsgálatára ne csak egyetlen alkalommal, a felvételi pillanatában, hanem a hallgatói jogviszony fennállása alatt is sor kerülhessen. Javaslataink szerint ezen alkalmassági vizsgálatot a rektor (vagy átruházott hatáskörben a kar vezetőjének) kezdeményezésére a felsőoktatási intézmény erre a célra felállított bizottsága, vagy az erre jogosult egészségügyi intézmény folytatná le. Amennyiben a bizottság azt állapítaná meg, hogy a hallgató az alkalmassági követelményeknek nem felel meg, a hallgató jogviszonya szünetelne, vagy megszűnne [megj.: mint ahogyan a szakra sem nyerne felvételt, ha a felvételi eljárás keretében kerülne megállapításra az alkalmatlansága]. A döntés ellen a hallgató az Nftv. által biztosított jogorvoslati lehetőségekkel élhet.

Budapest, 2015. április 23.

Tisztelettel:

Dr. Bódis József
elnök